የሰ/መ/ቁ. 109563

ሕዳር 26 ቀን 2009 ዓ.ም

ዳኞች፡- አልማው ወሌ

ሙስጠፋ አህመድ

አብርሃ መሰለ

አብዪ ካሳሁን

እትመት አሰፋ

አመልካቾች፡- 1. አሰፋ መንግስቱ ኮንስትራክሽን መሳሪያዎች ኪራይ - የቀረበ የለም

2. ኒያላ ኢንሹራንስ ኩባንያ አክስዮን ማህበር (በሰበር መዝገብ ቁጥር 109563 አመልካች) ጠበቃ ጌታቸው ጎንፋ ቀረቡ

ተጠሪ፡- ግሎባል ኢንሹራንስ ኩባንያ አክስዮን ማህበር የቀረበ የለም

ይህንን መዝገብ ከሰበር መዝብ ቁጥር 109563 ጋር አጣምረን በመመርመር የሚከተለውን ፍርድ ሰጥተናል፡፡

ፍ ር ድ

ጉዳዩ ለሰበር ሰሚ ችሎት የቀረበው የፌዴራል መጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት የሰጠውን ውሳኔ የፌዴራሉ ከፍተኛ ፍርድ ቤት በይግባኝ ተመልክቶ ይግባኙ ተቀባይነት የለውም በማለት መሰረዙ መሰረታዊ የህግ ስህተት የተፈፀመበት ስለሆነ በሰበር ታይቶ ሊታረምልን ይገባል በማለት 1ኛ አመልካች ጥር 29 ቀን 2007 ዓ.ም በተፃፈ፤ 2ኛው አመልካች ደግሞ ጥር 22 ቀን 2007 ዓ.ም በተፃፈ የየራሳቸውን የሰበር አቤቱታ በማቅረባቸው ነው፡፡

ክርክሩ በመኪና አደጋ ለደረሰ ጉዳት ካሳን ለማስከፈል በመዳረግ የቀረበ ክስን የሚመለከት ሲሆን ክርክሩ በጀመረበት በፌዴራሉ የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት የአሁን ተጠሪ ከሳሽ ሲሆኑ 1ኛ አመልካች ተከሳሽ 2ኛ አመልካች ደግሞ ጣልቃ ገብ ተከሳሽ በመሆን ተከራክረዋል፡፡ ለጉዳዩ መነሻ ምክንያት የሆነው የአሁኑ ተጠሪ ጥቅምት 27 ቀን 2004 ዓ.ም የተፃፈ ክስ በ1ኛው አመልካች ላይ በማቅረባቸው ሲሆን የክሱም ይዘት በአጭሩ፡-ንብረትነቱ የ1ኛ አመልካች የሆነው የሰሌዳ

ቁጥሩ 3-31175 ኢት. መኪና ንብረትነቱ የተጠሪ ደንበኛ አቶ ሙላት ሳኛ የሆነውን የሰሌዳ ቁጥሩ 3-14981 የሆነ መኪና በመግጨት ላደረሰው ጉዳት ተጠሪው ለደንበኛቸው የከፈሉትን ብር 159,626.68 /አንድ መቶ ሃምሳ ዘጠኝ ሺህ ስድስት መቶ ሃያ ስድስት ብር ከስልሳ ስምንት ሳንቲም/ የጉዳት አድራሹ መኪና ባለቤት የሆኑት 1ኛ አመልካች ለክርክሩ ከሚወጣ ወጭና ኪሳራ ጋር እንዲተኩላቸው ለማስወሰን የቀረበ ነበር፡፡

1ኛ አመልካችም ክሱ ደርሷቸው ህዳር 18 ቀን 2004 ዓ.ም በተፃፈ መልስ ሰሌዳ ቁጥሩ 3-31175 ኢት. የሆነው መኪና የ1ኛ አመልካች ንብረት ስለመሆኑ አምነው አደጋው የደረሰው በ1ኛ አመልካች መኪና ጥፋት ሳይሆን በተጠሪ ደንበኛ መኪና ጥፋት መሆኑን፣ከፖሊስ የቀረበው ማስረጃ የሚታመን አለመሆኑን፣ በ1ኛ አመልካች መኪና ላይ ጉዳት የደረሰበት መሆኑን ከገለፁ በኋላ ተጠሪ ጥፋተኛውን በአግባብ ሳይለዩ ለደንበኛቸው የከፈሉትን ገንዘብ 1ኛ አመልካች የመተካት ኃላፊነት የሌለባቸው መሆናቸውን በመከራከሪያነት ካቀረቡ በኋላ ለጉዳቱ ኃላፊ የሚባሉበት ምክንያት ካለም ለ1ኛ አመልካች መኪና የኢንሹራንስ ሽፋን የሰጠው የአሁን 2ኛ አመልካች ኒያላ ኢንሹራንስ ኩባንያ አክስዮን ማህበር ወደ ክርክሩ ገብቶ እንዲከራከር እንዲታዘዝላቸው አመልክተዋል፡፡

የአሁን 2ኛ አመልካች የሆነው ኒያላ ኢንሹራንስ አክስዮን ማህበር ወደ ክርክሩ እንዲገባ ተደርጎ በሰጠው መልስ በማስረጃነት የቀረበው የፖሊስ ሪፖርት ተቀባይነት የለውም፡፡ ምክንያቱም የ1ኛ አመልካች መኪና የቀኝ መስመሩን ይዞ አሸዋ ሲጭን የተጠሪ ደንበኛ መኪና ከሌላ አቅጣጫ በፍጥነት መጥቶ የ1ኛ አመልካችን መኪና በመግጨቱ የደረሰ ጉዳት ነው፡፡ ይህ ሆኖ እያለ የፖሊስ ሪፖርቱ በመርማሪው ባለሙያ ሳይዘጋጅ ያላግባብ የቀረበ ነው፡፡ በምርመራ ሂደቱ ላይ የተሳተፈው የፖሊስ አባል ቀርቦ ምስክርነት እንዲሰጥ ይደረግልን ካለ በኋላ የኢንሹራንስ ሽፋን መጠኑም ብር 100,000/አንድ መቶ ሺህ ብር/ መሆኑን በመግለፅ ክርክር አቅርቧል፡፡

ጉዳዩን በመጀመሪያ ደረጃ የተመለከተው የፌዴራሉ መጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤትም የግራቀኙን ወገኖች የቃል ክርክር እና ማስረጃዎች በመስማት፣በጉዳዩ ላይ ቅሬታ ቀርቦበት ድጋሚ ምርመራ ተደርጓል የተባለ በመሆኑ ይኸው የፖሊስ የምርመራ መዝገብ እንዲቀርብ፣እንዲሁም ስለ ሁኔታው ያውቃሉ የተባሉት የፖሊስ አባል ቀርበው ምስክርነት ቃላቸውን እንዲሰጡ በማድረግ ካጣራ በኋላ አደጋው የደረሰው በ1ኛ አመልካች መኪና ጥፋት ለመሆኑ በቀረበው ምስክሮች ቃል ከፖሊስ መምሪያ በተጻፈ ደብዳቤ እንዲሁም ፍርድ ቤቱ ለትክክለኛ ፍትህ አሰጣጥ ያመች ዘንድ አስቀርቦ ከሰማው ምስክር ቃል መገንዘብ መቻሉን ገልፆ የመኪናው ባለቤት የሆኑት 1ኛ አመልካች ካሳ የመክፈል ኃላፊነት ያለባቸው በመሆኑ፣ 2ኛው አመልካች በበኩላቸው ለ1ኛው አመልካች ተሸከርካሪ በሰጡት የኢንሹራንስ ሽፋን መነሻነት ኃላፊ ሆነው በመገኘታቸው ሁለቱም

አመልካቾች በተጠሪ ደንበኛ መኪና ላይ የደረሰውን ጉዳት ብር 159,626.68/አንድ መቶ ሃምሳ ዘጠኝ ሺህ ስድስት መቶ ሃያ ስደስት ብር ከስልሳ ስምንት ሳንቲም/ ጉዳዩ ውሳኔ ካገኘበት ከጥቅምት 28 ቀን 2006 ዓ.ም ጀምሮ ክፍያው ተፈፅሞ እስኪጠናቀቅ ከሚታሰብ 9% ወለድ እና ከክርክር ወጭ ብር 1,000/አንድ ሺህ ብር/ ጋር በአንድነትና በነጠላ ኃላፊነት ይክፈሉ በማለት ወስኗል፡፡

በዚህ ውሳኔ ላይ የአሁን አመልካቾች ቅር በመሰኘት የየራሳቸውን የይግባኝ አቤቱታ ለፌዴራሉ ከፍተኛ ፍርድ ቤት ቢያቀርቡም ፍ/ቤቱ አቤቱታው ተቀባይነት የለውም በማለት ይግባኙን ሠርዞታል፡፡ የሰበር አቤቱታው የቀረበው ይህንን ዳኝነት ለማስለወጥ ነው፡፡

የአመልካች የሰበር አቤቱታ የቀረበው የስር ፍ/ቤቶች ዳኝነት መሰረታዊ የህግ ስህተት ተፈፅሞበታል በሚል ሲሆን 1ኛ አመልካች በዚህ የሰበር መዝገብ እንዲሁም 2ኛ አመልካች በሰበር መዝገብ ቁጥር 109563 ላይ የየራሳቸውን የሰበር አቤቱታ አቅርበዋል፡፡ የ1ኛው አመልካች የሰበር አቤቱታ በአጭሩ፡- የፌዴራሉ መጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት የሰጠው ውሳኔ ማስረጃን መሠረት ያደረገ አለመሆኑን፤ለውሳኔው መሰረት የሆነው የፖሊስ ሪፖርትም በሀሰት የተዘጋጀ መሆኑን፤ለደረሰው አደጋ ጥፋተኛው የተጠሪ ደንበኛ መኪና ስለመሆኑ የተረጋገጠ ማስረጃ አቅረበው በበቂ ሁኔታ ክሱን ማስተባበላቸውን፤ በድጋሚ የተሰራው የትራፊክ ምርምራ ለውሳኔው መሰረት መደረጉ ተገቢ አለመሆኑን፤የ1ኛ አመልካች ማስረጃዎች የታለፉበት ምክንያት በግልፅ አለመጠቀሱን፤ ኒያላ ኢንሹራንስ ወደ ክርክሩ ገብቶ እስከ ብር 100,000 ለ1ኛ አመልካች የኢንሹራንስ ሽፋን የሰጠ መሆኑን ጠቅሶ ተከራክሮ እያለ የ1ኛ አመልካች ኃላፊነት እስከ ብር 159,626.68 በአንድነትና በነጠላ መወሰኑ ተገቢ አለመሆኑን በመግለፅ እንዲታረምላቸው ያቀረቡት ነው፡፡ 2ኛው አመልካች በመዝገብ ቁጥር 109563 ያቀረቡት የሰበር አቤቱታ ደግሞ በይዘቱ ከ1ኛው አመልካች ቅሬታ ጋር የሚመሳሰል ሆኖ በአጭሩ፡- የሥር መጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ያቀረበውን ማስረጃ መሠረት በማድረግ አለመወሰኑን፤የአመልካቾች ማስረጃ ውድቅ የተደረገው በተገቢው ምክንያት ላይ ተመስርቶ አለመሆኑን፤ተጨማሪ ማስረጃ ለማቅረብ የጠየቁበት የማስፈቀጃ ጥያቄ ያላግባብ ውድቅ መደረጉን የሚመለከት ነው፡፡

ሰበር አጣሪው ችሎቱም ሁለቱንም መዝገቦች መርምሮ በዚህ ጉዳይ በሥር ፍርድ ቤት ከተረጋገጡ ፍሬ ነገሮች አንፃር አመልካቾች የደረሰውን ጉዳት የመተካት ኃላፊነት አለባቸው ተብሎ የተሰጠው ውሳኔ አግባብነት ይህ የሚታለፍ ከሆነ የኃላፊነት መጠኑን አስመልክቶ በአንድትና በነጠላ ይክፈሉ የተባለበትን አግባብ ለመመርመር አቤቱታው ለሰበር ያስቀርባል በማለቱ ተጠሪ መልሳቸውን አመልካቾችም የመልስ መልሳቸውን በጽሑፍ አቅርበዋል፡፡

ክርክሩ በዚህ ዓይነት ሁኔታ ተጠናቋል፡፡ እኛም አቤቱታው ለሰበር ያስቀርባል ከተባለበት ነጥብ አንፃር ጉዳዩን እንደሚከተለው መርምረናል፡፡ እንደመረመርነውም አመልካቾች የሚከራከሩት ጉዳት መድረሱን ሳይክዱ ጉዳቱ በተጠሪ ደንበኛ መኪና አሽከርካሪ ጥፋት የደረሰ በመሆኑ 1ኛው አመልካችም ሆነ ለእርሱ የኢንሹራንስ ሽፋን የሰጠው 2ኛው አመልካች ጉዳቱን ለመካስ ኃፊነት የለብንም፤ በዚህ ረገድ በማስረጃ ያረጋገጥነው ክርክር በሥር ፍርድ ቤት ባግባቡ ታይቶ የተወሰነ አይደለም የሚል የጋራ ክርክር ያቀረቡ ሲሆን 1ኛው አመልካች ኃላፊነት አለብህ የምባል ቢሆን እንኳን ብር 100,000 በ2ኛው አመልካች ተሸፍኖ ቀሪውን 2ኛው አመልካች እንዲከፍል ሊወሰን ይገባል እንጂ ሁለቱ አመልካቾች በአንድነትና በነጠላ ኃላፊነት ሙሉን ጉዳት እንድንክስ የተሰጠው ውሳኔ ተገቢነት የለውም በሚል አቅርበዋል፡፡ 2ኛው አመልካችም ተጨማሪ ማስረጃ እንድናቀርብ ጠይቀን ሳይፈቀድ ቀርቷል የሚል ቅሬታ አቅርበዋል፡፡ ስለሆነም ከግራቀኙ ወገኖች ክርክር አንፃር ሲታይ የሥር ፍርድ ቤት ኃላፊነት ያለበትን ወገን በመለየት ረገድ የፈፀመው መሰረታዊ የሆነ የክርክር አመራርና በማስረጃ የማጣራት ስህተት አለ ወይስ የለም? 1ኛ አመልካች ከ2ኛ አመልካች ጋር በአንድነትና በነጠላ ኃላፊነት ሙሉውን የካሳ መጠን ለተጠሪ እንዲከፍሉ መወሰኑ ተገቢ ነው ወይስ አይደለም? በአጠቃላይ የሥር ፍርድ ቤቶች በጉዳዩ ላይ የፈፀሙት መሠረታዊ የህግ ስህተት አለ ወይስ የለም? የሚሉት ነጥቦች ምላሽ ማግኘት ያለባቸው መሆናቸውን ተገንዝበናል፡፡

የመጀመሪያውን ጭብጥ ስንመለከት ከመዝገቡ እንደተረዳነው ንብረትነቱ የ1ኛው አመልካች የሆነው ሰሌዳ ቁጥሩ 3-31175 እና ንብረትነቱ የተጠሪ ደንበኛ አቶ ሙላት ሳጃ በሆነው የሰሌዳ ቁጥሩ 3-14981 በሆነው ተሽከርካሪ መካከል በተፈጠረ የግጭት አደጋ በተጠሪ ደንበኛ መኪና ላይ ጉዳት መድረሱ የተረጋገጠ ሲሆን በአመልካቾች በኩልም ቢሆን የቀረበው ክርክር የተጠሪ ደንበኛ መኪና አልተጎዳም የሚል ሳይሆን የ1ኛ አመልካች ተሽከርካሪ ጥፋት የሌለበት በመሆኑ ካሳውን ለመክፈል ኃላፊነት የለብንም በማለት መከራከራቸውን ተገንዝበናል፡፡ ከሁለቱም አመልካቾች ክርክር መረዳት እንደተቻለው የተጠሪ ደንበኛ መኪና በፍጥነት መጥቶ ቆሞ አሸዋ ሲጭን የነበረውን የ1ኛ አመልካች መኪና በመግጨት የደረሰ ጉዳት ለመሆኑ ይከራከራሉ፡፡ በጉዳዩ ላይ በወቅቱ ፕላን የማንሳትና የምርመራ ሥራ ተከናውኖ እንደነበርና ይህ የትራፊክ ፕላን አነሳስ እና የምርመራ ተግባር ችግር እንዳለበት ለሚመለከተው የኦሮሚያ ክልል ፖሊስ ኮሚሽን አቤቱታ ቀርቦ ሌላ ጉዳዩን በድጋሚ የሚያጣራ አምስት አባላት ያሉት ቡድን ተቋቁሞ ምርመራ ተደርጎ እንደነበር አመልካቾች ሳይክዱ አቅርበን ያሰማናቸው የመጀመሪውን ምርመራ ያከናወኑ አባላትን በማስረጃነት አቅርበን አሰምተን እያለን ማስረጃችን ያለ ምክንያት ተቀባይነት አጥቷል በሚል ይከራከራሉ፡፡ ተጠሪ በበኩላቸው አስቀድሞ የተደረገው ምርመራ ችግር እንዳለበት ታምኖበት እንደገና እንዲጣራ በመደረጉ ምክንያት የኂለኛው መርማሪ ቡድን ያገኛቸውን ማስረጃዎች

መሠረት አድርገው የሥር ፍርድ ቤቶች የሰጡት ውሳኔ መሰረታዊ የህግ ስህተት የተፈፀመበት አይደለም በማለት ይከራከራሉ።

በመሠረቱ ፍርድ ቤቶች ተገቢውን የክርክር አመራር መከተል እንዳለባቸው፣ጉዳዩን ባግባቡ በማጣራት የግራቀኙን ወገኖች ማስረጃ በማስማትና ለፍትህ አሰጣጥ አስፈላጊ በሆነም ጊዜ ተጨማሪ ማስረጃ አስቀርበው በመስማትና በማጣራት ውሳኔ ሊሰጡ እንደሚገባ በፍ/ብ/ሥ/ስ/ህ/ቁ 145፣264፣266፣267፣345 እና በሌሎችም በግልፅ ተመልክቶ የሚገኝ ቢሆንም በፍትሐብሔር ክርክር ማስረጃ የሚሰማውና ፍሬ ነገሩ እንዲነጥር የሚደረገውም በማስረጃ የሚነጥረው ፍሬ ነገር ለዳኝነት አሰጣጡ እጅጉን አስፈላጊና የግድ ሆኖ ሲገኝ ስለመሆኑ ከፍትሐብሔር ሥነ ሥርዓት ህጉ ድንጋጌዎች መገንዘብ የሚቻል ሲሆን ፍርድ ቤቶች እውነትን ለማውጣት ማስረጃ አስቀርበው መስማት አለባቸው ሲባል በቀረበው ማስረጃ እውነቱ እስከተረጋገጠ ድረስ የግድ ተጨማሪ ማስረጃ እንዲያስቀረቡ የሚገደዱበት ምክንያት ይኖራል ማለት አይደለም። ስለሆነም ተጨማሪ ማስረጃ ለማቅረብ ማስፈቀጃ አቅርበን መታለፉ መሠረታዊ የህግ ስህተት ነው በሚል 2ኛው አመልካች የሚያቀርቡት ክርክር ተቀባይነት ያለው አይደለም።

አመልካቾች ያቀረብነው ማስረጃ በምክንያት ውድቅ አልተደረገም በሚል የሚያቀርቡትን ክርክር በተመለከተ የፌዴራል መጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ውሳኔ ይዘት የሚያመለክተው በአመልካቾች በኩል የቀረበው ክርክርና ማስረጃ ከተጠሪ ክርክርና ማስረጃ በተሻለ ሁኔታ ሊታመን የማይችል መሆኑ ግምት ውስጥ ገብቶ ውድቅ የተደረገ መሆኑን ነው። በመሆኑም በጉዳዩ ላይ ማስረጃን የማጣራት የመመርመርና የመመዘን ሥልጣን ያለው የፌዴራሉ የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ተገቢውን ጭብጥ ይዞ ጉዳዩን በማስረጃ ለማጣራት የግራቀኙን ወገኖች ማስረጃ ሰምቷል። አስፈላጊ ነው ብሎ ያመነበትንና ሰነድና የሰው ምስክርም አስቀርቦ ሰምቷል። በአስፈላጊነቱ ላይ ያላመነበትን ማስረጃ ሳያስቀርብ ቀርቷል። ከዚህ በመነሳትም ለደረሰው ጉዳት ኃላፊነት ያለበትን ወገን ለመለየት በግራቀኙ ወገኖች የቀረቡትንና ለፍትህ አሰጣጥ አመችነት ፍርድ ቤቱ ያስቀረባቸውን ማስረጃዎች መሰረት በማድረግ እንዲሁም የራሱን ምክንያት በመስጠት አደጋው ለመድረሱ ከማረጋገጡም በላይ አደጋውንም ያደረሰው የ1ኛ አመልካች መኪና የሆነው አሸዋ ሲጭን የነበረው የሰሌዳ ቁጥሩ 3-31175 ኢት. የሆነው መኪና ለመሆኑ አረጋግጧል። ከዚህ በመነሳትም በፍትሐብሔር ህጉ አንቀጽ 2081(1) መሰረት የመኪናው ባለቤት የሆነው 1ኛው አመልካች ካሳውን ለመክፈል ኃላፊ መሆናቸውን ሲወስን 2ኛው አመልካች ከ1ኛው አመልካች ጋር የኢንሹራንስ ውል ያላቸው ለመሆኑ ስላልተካደ ኃላፊነት ያለባቸው ለመሆኑ ወስኗል። ስለዚህ የሥር ፍርድ ቤት ተገቢውን ጭብጥ በመመስረት በግራቀኙ ወገኖች የቀረቡትን ማስረጃዎች እንዲሁም አስፈላጊ ነው ብሎ ያመነበትን ማስረጃ አስቀርቦ በመስማትና በመመርመር

መወሰኑን መዝገቡ ስለሚያስረዳ በሥር ፍርድ ቤቶች ዳኝነት ላይ መሠረታዊ የህግ ስህተት የተፈጸመበት ሆኖ አላገኘነውም፡፡

አመልካቾች ኃላፊ መሆናቸው ከተረጋገጠ የኃላፊነት መጠናቸውን መመልከቱ ተገቢነት ያለው ይሆናል፡፡ ተጠሪ ለደንበኛቸው የከፈሉትን ብር 159,626.68/አንድ መቶ ሃምሳ ዘጠኝ ሺህ ስድስት መቶ ሃያ ስድስት ብር ከስልሳ ስምንት ሳንቲም/ 1ኛ አመልካች እንዲተኩላቸው ዳኝነት ጠይቀው ላቀረቡት ክስ በ1ኛው አመልካች በኩል የቀረበ የካሳ መጠንን የሚመለከት ክርክር የለም፡፡ 2ኛው አመልካች በሰጡት መልስ ለ1ኛው አመልካች መኪና የሰጡት የኢንሹራንስ ሽፋን እስከ ብር 100,000/አንድ መቶ ሽህ ብር/ እንደሆነ ገልፀው መልስ አቅርበዋል፡፡ የ2ኛው አመልካች ኃላፊነት ለ1ኛው አመልካች ከሰጡት የኢንሹራንስ ውል የሚመነጭ ከመሆኑም በላይ መጠኑም በውሉ ልክ የሚወሰን ነው፡፡ ይህ ከሆነ የሁለቱ አመልካቾች ኃላፊነት መጠን የአንድነትና የነጠላ ኃላፊነት ተብሎ የመወሰኑን አግባብነት መመልከቱ ተገቢ ይሆናል፡፡ ከዚህ አንፃር 2ኛው አመልካች ለተጠሪ እስከ ብር 100,000 /አንድ መቶ ሽህ ብር/ የኢንሹራንስ ሽፋን የሰጠ መሆኑ እስካልካደ ድረስ ከተወሰነው የካሳ መጠን በዚሁ ገንዘብ ልክ ሊከፍሉ የሚገባቸው ይሆናል፡፡ 1ኛው አመልካች ደግሞ ቀሪውን የውሳኔ መጠን ሊከፍሉ ይገባል ማለት ነው፡፡ ስለሆነም የሥር ፍርድ ቤቶች በተጠሪ ደንበኛ መኪና ላይ የደረሰውን ጉዳት መጠን ብር 159,626.68/አንድ መቶ ሃምሳ ዘጠኝ ሺህ ስድስት መቶ ሃያ ስድስት ብር ከስልሳ ሳንቲም/ መሆኑን ካረጋገጡ በኋላ ሁለቱም አመልካቾች በአንድነትና በነጠላ ይህንኑ ገንዘብ ከጥቅምት 28 ቀን 2006 ዓ.ም ጀምሮ ከሚታሰብ ወለድና ከብር 1,000 /አንድ ሺህ ብር/ የክርክር ወጭ ጋር ይክፈሉ የተባለበት አግባብ የ1ኛ አመልካችንና የ2ኛ አመልካችን የኢንሹራንስ ውል ግንኙነትና 1ኛ አመልካች 2ኛውን አመልካች ወደ ክርክሩ እንዲገቡላቸው የጠየቁበትን ዓላማ ያላገናዘበ በመሆኑ በመጠኑ መሰረታዊ የህግ ስህተት የተፈፀመበት ሆኖ አግኝተነዋል፡፡

በአጠቃላይ በጉዳዩ ላይ ማስረጃ የመመርመር፣ የማጣራትና መመዘን ሥልጣን የተሰጣቸው የሥር ፍርድ ቤቶች በግራቀኙ ተከራካሪ ወገኖች በኩል የቀረቡ ክርክሮችን መሠረት በማድረግ ተገቢውን ጭብጥ ይዘውና አጣርተው ከፍትሐ ብሔር ጉዳዮች ማስረጃ ምዘና አንፃር በመመልከት አመልካቾች ያቀረቡት ክርክርና ማስረጃ የሚያሳምን አለመሆኑን ጠቅሰው ውድቅ በማድረግ የተጠሪን ማስረጃ በመቀበል አመልካቾች የደረሰውን ጉዳት የመካስ ኃላፊነት ያለባቸው በመሆኑ ላይ የደረሱበት ድምዳሜ የሚነቀፍበት ምክንያት አልተገኘም፡፡ በሌላ በኩል 2ኛው አመልካች ለ1ኛው አመልካች እስከ ብር 100,000 ኢንሹራን ሽፋን የሰጡ ለመሆናቸው በመልሳቸው አምነው አቅርበው እያለ ከተወሰነው የካሳ መጠን ውስጥ ብር 100,000 ከነወለዱ በ2ኛው አመልካች እንዲሸፈን ሆኖ ቀሪውን 1ኛው አመልካች እንዲከፍሉ መወሰን ሲገባው ሁለቱም አመልካቾች

ሙሉውን ካሳ በአንድነትና በነጠላ እንዲከፍሉ የተሰጠው ውሳኔ ክፍል ተገቢ ሆኖ አላገኘነውም፡፡ ስለሆነም የሚከተለውን ወስነናል፡፡

<u>ው ሳ ኔ</u>

1. የፌዴራል መጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት በመዝገብ ቁጥር 188781 ጥቅምት 28 ቀን 2006 ዓ.ም በዋለው ችሎት የሰጠው ውሳኔ እንዲሁም የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት በመዝገብ ቁጥር 147566 ሕዳር 01 ቀን 2007 ዓ.ም በዋለው ችሎት የሰጠው ትዕዛዝ በፍ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ 348(1) መሰረት ተሻሽሏል፡፡

2. አመልካቾች በተጠሪ ደንበኛ መኪና ላይ ለደረሰው ጉዳት ኃላፊነት አለባቸው መባሉና በዚህ ጉዳት ምክንያት የመጣ ካሳ ብር 159,626.68 ከጥቅምት 28 ቀን 2006 ዓ.ም ጀምሮ ገንዘቡ ተከፍሎ እስኪያልቅ የሚታሰብ በዓመት 9% ህጋዊ ወለድና ብር 1,000 /አንድ ሺህ ብር/ የክርክር ወጭ ለተጠሪ ሊከፈል ይገባል መባሉ ባግባቡ ነው ብለናል፡፡

3. አከፋፈሉን በተመለከተ ከዚሁ የካሳ መጠን ውስጥ ብር 100,000 /አንድ መቶ ሺህ ብር/ ከጥቅምት 28 ቀን 2006 ዓ.ም ጀምሮ ገንዘቡ ተከፍሎ እስኪያልቅ ድረስ ከሚታሰብ በአመት 9% ወለድ ጨምሮ በ2ኛው አመልካች የሚሸፈን ሆኖ ቀሪው የካሳ መጠን ከነወለዱና የክርክር ወጭ በ1ኛው አመልካች እንዲከፈል ወስነናል፡፡

4. የፌዴራል መጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት በዚህ ችሎት ውሳኔ መሰረት እንዲያስፈፅም ተወስኗል፤ ይጻፍ፡፡

5. በዚህ ችሎት ክርክር ለወጣ ወጭና ኪሳራ ግራቀኙ የየራሳቸውን ይቻሉ፡፡

6. የዚህ ውሳኔ ግልባጭ የሰበር መዝገብ ቁጥር 109563 አካል ይሁን ብለናል፡፡

መዝገቡ ተዘግቷል ወደ መዝገብ ቤት ይመለስ፡፡

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት፡፡

ብ/ይ